

7

Noten

Schriftelijke antwoorden van minister-president Rutte, minister van Algemene Zaken, op vragen gesteld in de eerste termijn vande algemene politieke beschouwingen naar aanleiding van de Miljoenennota voor het jaar 2012 (33000).

Noot 1 (zie item 3)

APB 2011: Inhoudsopgave dossier schriftelijke vragen

- i. Tobintax
  - ii. Regeldruk en experimenteerruimte voor zorginstellingen, woningbouwcoöperaties en scholen
  - iii. Burgerschap
  - iv. Lage middeninkomens huren
  - v. Verdeling onderwijsmiddelen 0–4 jarigen
  - vi. Werken naar vermogen uitvoering gemeenten
  - vii. Voorlichting homoseksualiteit op scholen
  - viii. Stroomstootwapens
  - ix. Politievrijwilligers inzetten voor controles
  - x. Groenboek gezinsmigratie
  - xi. Scheiding van nuts- en zakenbanken
  - xii. Tienpuntenplan CU
  - xiii. Bezuinigingen jeugdzorg in relatie tot veiligheidsketen
  - xiv. Hoorn van Afrika

Vraag van de g.a. Roemer (SP): Waarom wil het kabinet geen financiële transactiebelasting in Nederland (Tobin-tax)?

- 1 Het kabinet is voorstander van wereldwijde invoering van financiële transactiebelasting. Maar alleen in Nederland levert het vrijwel niets op. Veel makkelijker dan bijvoorbeeld arbeid of productie van goederen kunnen financiële transacties overal plaatsvinden. Zij kunnen zich dus eenvoudig over landsgrenzen verplaatsen. Dagelijkse vinden er wereldwijd miljarden transacties plaats.
- 2 Het klinkt misschien aantrekkelijk om een belasting te heffen op alle transacties die in NL plaatsvinden. Je hoeft echter geen glazen bol te hebben om te voorspellen wat er dan gebeurt. De meeste van deze transacties zullen zich per direct verplaatsen.
- 3 Overigens is dit niet alleen theorie. In Zweden hebben ze dit aan den lijve ondervonden, toen de regering daar in de jaren 80 een transactiebelasting invoerde. Prompt kelderde de hoeveelheid Zweedse transacties, die grotendeels uitweken naar Kopenhagen en Londen. De regering wist niet hoe snel zij de belasting moest terugdraaien. Maar de schade was al geleden: de transacties kwamen maar in zeer beperkte mate terug. Stockholm was zijn plek als regionaal financieel centrum voorgoed kwijt.

Vraag g.a. Van Haersma Buma (CDA) en Blok (VVD): Vermindering regeldruk (VVD) en experimenteerruimte voor zorginstellingen, woningbouwcorporaties en scholen (CDA).

- 1 Vermindering regeldruk is een belangrijk onderdeel van de kleine krachtige en dienstverlenende overheid.

- 2 Meer ruimte voor de samenleving, minder regels, minder bureaucratie, kortom minder gedoe.
- 3 Het kabinet volgt 2 sporen:
  - o Kwantitatieve doelen stellen: in 2011 afname van 10% AL voor bedrijven. Vanaf 2012 jaarlijks 5% AL-reductie burgers én bedrijven.
  - o Kwalitatieve maatregelen: meer transparantie, digitalisering waar mogelijk en meer direct contact tussen burger en overheid. En dan ook handelen op basis van concrete klachten van professionals of burgers.

- Bijvoorbeeld bij de politie leidt het aanvalsplan bureaucratie tot meer direct inzetbare uren voor het politiewerk.
  - Hierbij past ook de oproep van het CDA voor experimenteerruimte op scholen, woningcorporaties en in de wijken.
  - In de aanpak van de minister van BZK geven we de maatschappij de ruimte om te experimenteren met een andere uitvoering van wetgeving. Zo kunnen, na toestemming, doelen efficiënter (minder kosten) en effectiever (meer kwaliteit) worden gerealiseerd. Die aanpak zetten we door:
    - o Bij zorginstellingen wordt vanaf 1 januari 2012 gestart met experimenten met zogenaamde regelvrije zones.
    - o Het kabinet heeft een wetsvoorstel «Innovatieve experimenteerruimte onderwijs» voor advies aan de Raad van State voorgelegd. Naar verwachting kan dit wetsvoorstel, dat een grondslag biedt voor individuele innovatieve experimenten in het po, vo en beroepsonderwijs, begin 2012 bij de Tweede Kamer worden ingediend. Te denken valt hierbij aan experimenten met zomerscholen en toelating van driejarigen in het basisonderwijs, of verruiming van samenwerkingsmogelijkheden in krimpgebieden (sleutelexperimenten), zodat ook daar de kwaliteit van onderwijs op peil kan worden gehouden.
    - o Het kabinet vindt het ruimte geven aan een actieve rol van bewoners van groot belang. Er wordt de komende periode geëxperimenteerd met wijkondernemingen (naar analogie van de Engelse community trusts) en lokale gemeenschapsfondsen. Ook zal wordt geëxperimenteerd met het toepassen van ‘Eigen Kracht Conferenties’ voor het maken van een plan van toekomst voor de wijk. Het is van belang dat er ruimte is voor privaat initiatief van burgers, bedrijven en filantropische instellingen.

Vraag van de g.a. Van Haersma Buma (CDA): Wat is de visie van het kabinet op burgerschap?

- 1 Die visie is neergelegd in de notitie Integratie, binding en burgerschap, die door de minister van BZK in juni jl. aan de Tweede Kamer is gezonden.
- 2 Het kabinet zet de komende jaren in op het versterken en verruimen van betrokken burgerschap. Niet voor de oplossing van ieder probleem naar de overheid kijken. Creativiteit, betrokkenheid en oplossingsvermogen van mensen mogen niet verloren gaan.
- 3 Ervaringen in buurten in verschillende steden laten zien dat veel bewoners heel goed in staat zijn om op eigen kracht verbeteringen in hun directe omgeving te realiseren. En gelukkig zijn veel Nederlanders op maatschappelijk terrein actief, bijvoorbeeld in verenigingen, stichtingen en religieuze organisaties. Dat moeten we koesteren. Het belang van vrijwilligers wordt erkend door het kabinet. Het kabinet ondersteunt en faciliteert vrijwilligerswerk door scholing en coaching en via fiscale regelgeving (vrijwilligersaftrek als onderdeel van de Geefwet).

- 4 Het streven naar een compacte overheid van dit kabinet sluit hier precies op aan.
- 5 De uitdaging voor bestuurders, ambtenaren en professionals is om burgers in staat te stellen om verantwoordelijkheid en initiatief te nemen.
- 6 De overheid dient zich te beperken tot wat haar taak is: zorg voor de publieke zaak, onderwijs, veiligheid en openbare orde, maar zal voor het overige meer vertrouwen moeten geven en verantwoordelijkheden laten aan betrokken burgers.
- 7 In de genoemde visie van het kabinet is een aantal concrete voornemens op het gebied van burgerschap aangekondigd:
- o Samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties en burgers wordt een agenda voor hedendaags burgerschap opgesteld.
  - o In samenwerking met gemeenten zal bekeken worden of er mogelijkheden zijn de betrokkenheid van burgers bij de planvorming over en uitvoering van de aanpak van hun woon- en leefomgeving te vergroten.
  - o Het Rijk zal gemeenten faciliteren en stimuleren om de vergrote financiële zeggenschap van bewoners, onder andere via bewonersbudgetten, te borgen.
  - o Onderzoek wordt verricht naar bredere toepassingsmogelijkheden van het concept van zgn. 'EigenKracht Centrales' waarin bewoners gezamenlijk een plan van aanpak maken voor de toekomst van hun wijk.
  - o Tevens onderzoekt het kabinet welke juridische instrumenten de zeggenschap van burgers in hun leefomgeving kunnen vergroten.
- 8 Over de uitvoering van deze voornemens op het gebied van burgerschap zult u nader door de minister van BZK worden geïnformeerd.

Vraag van de g.a. Van Haersma Buma (CDA): Woningbouwcorporaties hebben een vraag en Pensioenfondsen hebben het kapitaal. Is het kabinet bereid om starters met lage middeninkomens in staat te stellen om een huis te kunnen huren dat past bij hun inkomen?

- 1 Het kabinet heeft in de Woonvisie een aantal wegen aangegeven hoe gekomen kan worden tot een huurmarkt voor de inkomensgroepen boven 33000 euro.
- 2 Wat betreft betrokkenheid van pensioenfondsen geldt dat corporaties woningen kunnen aanbieden aan deze groep. Vanzelfsprekend is het aan pensioenfondsen zelf om te besluiten of en onder welke voorwaarden ze dit als een interessante belegging zien.
- 3 Het kabinet is bereid samen met woningcorporaties, beleggers en hun belangenorganisaties constructief te kijken naar de mogelijkheden om op die manier het aanbod voor bijvoorbeeld starters verder te vergroten, met inachtneming van ieders verantwoordelijkheden en belangen. De uitkomsten daarvan worden eind van het jaar verwacht.

Vraag van de g.a. Van Haersma Buma (CDA): Het CDA wil af van een verdeling (van onderwijsmiddelen voor nul- tot vierjarigen) waarin elke gemeente zijn legitieme portie krijgt. Het probleem moet worden aangepakt waar de nood het hoogst is: in de grote stad (Rotterdam, Den Haag, Amsterdam, Utrecht en Eindhoven).

- 1 Goede voorschoolse educatie (vve) is inderdaad erg belangrijk voor alle jonge kinderen met een achterstand

zodat zij een goede start kunnen maken in het basisonderwijs.

- 2 Op dit moment krijgen de grote gemeenten relatief meer geld dan de overige gemeenten. Want juist in de grote gemeenten is de nood inderdaad hoog. Het nieuw beschikbare geld wil het kabinet op vergelijkbare wijze inzetten.
- 3 Daarom is het kabinet, bij monde van de minister van OCW, in gesprek met de G4 en G33 om afspraken te maken over de kwaliteit van vve én het aantal kinderen dat aan vve deelneemt. Op deze manier wil het kabinet dat het nieuwe geld ook daadwerkelijk rendement oplevert.
- 4 De minister van OCW is ook in overleg met de VNG om in de rest van Nederland de kwaliteit van en deelname aan vve te verhogen.

Vraag van de g.a. Van Haersma Buma (CDA): Hoe kan Den Haag maximaal vrijheid geven aan de gemeenten om decentralisatie Werken naar vermogen goed op te pakken?

- 1 «Werken naar vermogen» kenmerkt zich door ruime mate van beleidsvrijheid. Daardoor is maatwerk mogelijk.
- 2 Iedereen werkt straks naar vermogen, bij voorkeur bij een reguliere werkgever. Ondersteuning is daarbij mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van loondispensatie (door gemeente bepaald). De beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid ligt bij gemeenten in ruil voor meer beleidsvrijheid. De bestaande re-integratiebudgetten van de WWB, WIJ en Wsw en (deels) Wajong worden gebundeld. Daardoor worden gerichtere en efficiëntere inzet mogelijk. Een bundeling van budgetten leidt voor gemeenten tot deregulering en de rapportage.
- 3 Gemeenten ondersteunen (bijv. via jobcoaches of werkplekaanpassingen) en begeleiden mensen die niet zelfstandig de arbeidsmarkt kunnen betreden. Dat geldt zowel voor mensen met een uitkering als mensen zonder een uitkering.

Vraag van de g.a. Pechtold (D66): Wil het kabinet alsnog uitvoering geven aan de moties Van der Ham (27017, nr. 59 en 78) over het belang van goede voorlichting en over de dialoog met jongeren over seksualiteit en seksuele diversiteit?

- 1 Het kabinet, in het bijzonder de Minister van OCW, vat de motie serieus op en ook zij wil een effectieve verbetering voor LHBT-jongeren (lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgenders) die op school niet gerespecteerd worden.
- 2 Dit is de reden dat er in het emancipatieplan diverse acties op dit onderwerp genomen worden.
- 3 Naar aanleiding van de motie voert de minister van OCW op dit moment overleg met de schoolorganisaties. Zij zal over de uitkomsten daarvan uw Kamer zo spoedig mogelijk informeren en daarbij tevens aangeven hoe aan de motie Van der Ham gevolg zal worden gegeven.

Vraag van de g.a. Wilders (PVV): Kan de politie uitgerust worden met elektrische wapenstokken?

- 1 Bij de bewapening van de politie is zorgvuldigheid altijd zeer belangrijk.
- 2 Op dit moment hebben alleen de arrestatieteams van de politie en de KMar de beschikking over een stroomstootwapen (Taser) in hun bewapening dat gebruikt kan

worden om gevaarlijke agressieve personen tijdelijk weerloos te maken.

3 Ik zal de suggestie van de heer Wilders, dat in bijzondere omstandigheden het gebruik van stroomstootwapens bij de politie moet worden uitgebreid, aan minister Opstelten doorgeleiden. Deze kwestie vraagt om de nodige zorgvuldigheid.

Vraag van de g.a. Wilders (PVV): Kunnen de aangekondigde politievrijwilligers worden ingezet voor taken als alcohol- en verkeerscontroles e.d. om zo capaciteit vrij te maken voor professionele agenten bij de bestrijding van straatterreur?

1 De minister van Veiligheid en Justitie wil de inzet van politievrijwilligers vergroten tot 10% ten opzichte van de operationele sterkte. Deze komen bovenop de toegezegde 49.500 fte operationele politiesterkte.

2 Vrijwilligers kunnen, mits ze beschikken over de juiste opleiding, als executieve agent ingezet worden voor alcohol- en verkeerscontroles.

3 De precieze inzet van de vrijwilligers is aan de politie zelf. Ik wil benadrukken dat de operationele sterkte **niet** wordt vervangen door vrijwilligers.

Vraag van de g.a. Wilders (PVV): Hoe staat het met Groenboek gezinsmigratie, hoe zorgt u voor verwezenlijking van het Nederlandse standpunt?

1 In november 2011 wordt het Groenboek gezinsmigratie van de Europese Commissie verwacht. Dit is de opmaat tot wijziging van de Europese richtlijn gezinshereniging in de richting zoals aangekondigd in het regeer- en gedoogakkoord.

2 Lidstaten hebben drie maanden de gelegenheid schriftelijk op het Groenboek te reageren.

3 Uiteraard zal het kabinet dan de Nederlandse wensen opnieuw naar voren brengen, zoals verhoging van de leeftijdseis voor de partner naar 24 jaar en verhoging van de inkomenseis.

4 Het kabinet zal door blijven gaan met het inzetten op steun voor de Nederlandse voornemens bij andere lidstaten. Afgelopen voorjaar zijn via position papers de Nederlandse standpunten toegelicht en verspreid. Daarnaast worden de Nederlandse standpunten door leden van het kabinet met grote regelmaat onder de aandacht gebracht bij contacten met collega-ministers in de andere lidstaten en bij de Europese instellingen.

Vragen van de g.a. Slob (CU) en Cohen (PvdA): Waarom kiest het kabinet niet voor een scheiding van nuts- en zakenbanken?

1 Het kabinet kiest niet voor een harde scheiding van nuts- en zakenbanken, maar maakt banken wel scheidbaar in tijden van crisis. Het doel van een scheiding van nuts- en zakenbanken, namelijk het veilig stellen van de nuts activiteiten in tijden van crisis, wordt hiermee ook behaald, maar tegen lagere kosten voor zowel bank als staat.

2 Banken zijn in de toekomst verplicht in samenwerking met toezichthouders recovery and resolution plans op te stellen, die er bijvoorbeeld voor zorgen dat in het geval van een bankfaillissement het nutsdeel kan worden afgeschermd, zodat het een zelfstandige doorstart kan maken.

3 Diversificatie van activiteiten maakt een bank stabiel, en dus veiliger. Een van de eerste slachtoffers van de financiële crisis was een traditionele nutsbank, de Britse hypotheekbank Northern Rock. De bank wiens val de crisis in een stroomversnelling bracht, Lehman Brothers, was een pure zakenbank. Een harde scheiding van nuts en zakenbank activiteiten is duur voor de bank (verlies synergievoordelen) en duur voor de staat. De kans op het faillissement van een nutsbank is groter dan de kans op het faillissement van een universele bank, zo blijkt uit wetenschappelijk onderzoek. Een scheiding leidt dus tot meer reddingsacties en meer kosten voor de staat.

Vraag van de g.a. Slob (CU): Graag een reactie op het overhandigde tienpuntenplan tegen de schulden.

1 Het kabinet onderschrijft in algemene zin het belang van het voorkomen van problematische schulden zoals de CU dat heeft neergelegd in zijn tienpuntenplan. Voor particulieren is er de website wijzeringeldzaken.nl. Via deze website, een initiatief van de rijksoverheid en meer dan 40 andere partijen (w.o. banken, consumentenorganisaties en onderwijsinstellingen) wordt voor verschillende fases in het leven (bijvoorbeeld student, samenwonen/trouwen, verlies van werk, echtscheiding) inzicht geboden in relevante financiële afwegingen.

2 DUO/IB Groep besteedt veel aandacht aan het lenen en de schulden die studenten kunnen oplopen. Studenten krijgen veelvuldig informatie hoe hun actuele studieschuld zich ontwikkelt.

3 Schuldenregistraties kunnen een bijdrage leveren om problematische schulden te voorkomen. Het rondetafelgesprek van 14 september jl. met initiatiefnemers van schuldenregistraties en andere betrokkenen heeft echter ook duidelijk gemaakt dat het een complexe materie is met veel haken en ogen. Daarbij is de bescherming van privacy een belangrijk aspect. Het kabinet zal op korte termijn duidelijkheid scheppen over de vervolgstappen.

4 Het kabinet investeert in de verbetering van de kwaliteit van schuldhulpverlening via de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en het SZW-ondersteuningsprogramma 'op weg naar effectieve schuldhulp'.

5 Het kabinet zal bij de behandeling van begrotingen van de ministeries van Financiën en SZW nader ingaan op de verschillende onderdelen van het plan van de ChristenUnie.

Vraag van de g.a. Slob (CU): Bezuinigingen bij de GGZ leiden tot hogere kosten in de veiligheidsketen.

1 De GGZ-uitgaven zijn in de periode 2000–2009 meer dan verdubbeld. Het aantal cliënten in de tweedelijns-GGZ steeg de afgelopen jaren met ongeveer 10 procent, terwijl het aantal mensen dat een psychische stoornis heeft niet stijgt. Deze hoge groei maakt ingrijpen noodzakelijk.

2 De minister van VWS heeft de Tweede Kamer toegezegd om de effecten van de eigen bijdrage op kwetsbare groepen (waaronder het risico op zorgmijding) te gaan monitoren. In oktober wordt de Tweede Kamer op de hoogte gesteld van de precieze invulling van die monitor.

3 Daarnaast heeft de minister van VWS gemeld samen met het veld te willen komen tot een brede beleidsagenda en in dat kader de mogelijkheden voor alternatieve maatregelen voor 2013 verder te onderzoeken.

Vraag van g.a. Slob (CU): Situatie in de Hoorn van Afrika

1 De huidige situatie in de Hoorn van Afrika is inderdaad zorgwekkend. Na jaren van oorlog, geweld en gebrek aan enige vorm van bestuur in delen van de regio is nu een periode van extreme droogte aangebroken. Vooral Somalië, Ethiopië en Kenia zijn zwaar getroffen. Staatssecretaris Knapen bezocht recent Ethiopië, Somaliland, Mogadishu en Dadaab (Kenia) om persoonlijk polshoogte te nemen van de situatie. De Nederlandse noodhulp aan de Hoorn van Afrika bedraagt in 2011 25,3 miljoen EUR. Dit aangevuld met indirecte bijdragen via de EU en de VN. Zo is er de Nederlandse bijdrage aan het centrale noodhulpfonds van de VN (CERF) van jaarlijks EUR 40 mln. Hierdoor is de VN in staat om snel en adequaat op rampen te reageren.

2 Nederland blijft zich in internationaal verband sterk maken voor structurele oplossingen van de problemen in de Hoorn van Afrika. Zo zijn Ethiopië en Kenia voor Nederland OS-partnerlanden, waar structurele samenwerking wordt opgezet om te werken aan onder meer voedselzekerheid.

3 Naast de genoemde humanitaire en structurele hulp zet Nederland zich ook in voor handhaving van vrede en veiligheid, onder meer via piraterijbestrijding. Deze inzet is vooral in multilateraal verband via de EU en de NAVO. De EU is van belang vanwege de politieke dialoog en investeringen op het gebied van vrede en veiligheid (ATALANTA, AMISOM, EUTM), ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp. De totale meerjarige bijdrage van de Europese Commissie ten behoeve van het bevorderen van stabiliteit in Somalië bedroeg in 2010 346 miljoen euro.

Op 16 september jl. is hierover een kamerbrief gestuurd, waarin onder meer staat, dat NL bereid is de komende jaren in beperkte mate OS activiteiten te ontplooiën, gericht op het bevorderen van de stabiliteit.

4 Op verzoek van de Tweede Kamer gaat op korte termijn een brief uit met de actualisering van de humanitaire situatie in de Hoorn van Afrika. Ten slotte zal de Hoorn van Afrika verder besproken worden tijdens AO op 29 september 2011.